

Nº 19 MAIG - AGOST 2023

parc natural
de la marjal
de pego-oliva

ULLALS

INFO quadrimestral del Parc Natural de la Marjal de Pego-Oliva

• EN ESTE BUTLLETÍ:

MANTENIMENT I CONSERVACIÓ

- Cranc blau i Trachemys - 02
- Cens de macròfits: autòctons y exòtics - 03
- Reforç poblacional d'anguiles - 04
- La brigada no para! - 05

EDUCACIÓ I INTERPRETACIÓ

- Activitats realitzades al Parc - 08
- Programa de educació ambiental - 10
- Visita d'estudiants de la universitat de Wageningen - 10

COLABORACIÓ

- Llibres i naturalesa: "La inesperada verdad sobre los animales" - 11

NOTÍCIES I AGENDA

- Últimes notícies de l'àguila pescadora - 12
- Anillament d'aus - 13
- Prospecció de Samaruc - 13
- Visita real a la Marjal: La Reina i la Monarca - 14
- Pròximes activitats - 16

CRANC BLAU I TRACHEMYS

Accions de conservació al Parc Natural

Com s'ha comentat en edicions anteriors de Ullals, en tot el parc natural de la Marjal es duen a terme accions de conservació pel que fa a les espècies de fauna invasores.

Per a la tortuga americana (*Trachemys scripta*) es duu a terme un trampeig en diferents punts del parc. El projecte és portat per diversos grups de voluntaris (ADENSVA, Marfull y PegoViu).

De cada captura es verifica edat, sexe, es mesura el llarg de la seua closca i es pesa en una bàscula.

Per a la captura del Cranc blau (*Callinectes sapidus*) la brigada del parc realitza un trampeig cada dues setmanes en alguns punts dins del parc i un parell fora d'aquest.

A més de realitzar el trampeig del cranc blau, també es realitza un mesurament de la temperatura i salinitat de l'aigua, així com altres paràmetres.

I enguany la Marjal està d'enhorabona! En el que portem d'any la brigada del parc no ha trobat molts exemplars de cranc blau. Fins i tot s'han canviat de lloc trampes per a assegurar, i així i tot no s'ha trobat quasi cap. Pot ser que aquesta espècie exòtica no s'ha adaptat bé a les aigües del parc, haurem d'esperar als resultats d'anys pròxims..

CENS DE MACRÒFITS: EXÒTICS I AUTÒCTONS

Accions de conservació al Parc Natural

A l'estiu realitzem el cens anual de prades de macrófits. Aquesta tasca consisteix a cartografiar l'extensió i l'expansió de les dues espècies de flora invasora que tenim en la marjal: *Egeria densa* i *Ludwigia grandiflora*. Així es pretén aconseguir el seu control i la posterior gestió d'actuacions de retirada.

Flor de *Egeria densa*

A més d'això, es realitza conjuntament el cens de les espècies de macrófits autòctons: *Ceratophyllum* spp., *Myriophyllum spicatum* (**asprella**), *Potamogeton pectinatus* (**pels**), *Potamogeton nodosus* (**llengua d'oca**) i *Nymphaea alba* (**nenufar**).

Pradera de *Myriophyllum spicatum*

REFORÇ POBLACIONAL D'ANGUILES

Accions de conservació al Parc Natural

Al maig i juliol l'equip del Parc Natural va acudir juntament amb agents mediambientals a l'alliberament d'anguiles que es fa al Parc Natural per a reforçar la població natural. S'han soltat en diversos punts del parc al llarg dels rius Bullent i Racons.

Aquestes soltes d'anguiles es fan al Parc Natural des de fa ja diversos anys i provenen de la Piscifactoria de Tuéjar, on es concentren les instal·lacions de conservació i cria de peixos de la Generalitat Valenciana.

En un total de tres jornades entre maig i juliol es van soltar al voltant de ¡110 kg d'anguila!, aproximadament uns 3500 exemplars de 25 cm.

LA BRIGADA NO PARA!

En esta secció dedicada a la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc, destaquem algunes de les moltes tasques que realitzen:

- Revisar els nivells d'aigua i el correcte funcionament de les comportes en la Marjal.
- Reparació del tram est del tancament perimetral de la Muntanyeta Verda i col·locació de plaques anticollisió.

- Poda i desbrossament de voltants dels hackings de l'Àguila Pescadora a la Muntanyeta Verda.
- Control dels nivells d'oxigen al Riu Salinar.

LA BRIGADA NO PARA!

- Construcció d'escaleres en comportes del Parc.
- Desbrossament i tractament de vegetació en zones d'ús públic: Observatori, Senda de Sant Pere, itinerari del Rio Salinar, Caseta dels Tubs...

- Manteniment de les instal·lacions d'ús públic: substitució de barana de Sant Pere.
- Instal·lació de cartells de sensibilització per a usuaris que passegen gossos.

parc natural de la marjal de pego-oliva

 GENERALITAT VALENCIANA

Porteu el gos lligat i reculliu els seus excrements al Parc Natural. És la vostra responsabilitat.

Lleva el perro atado y recoge sus excrementos en el Parque Natural. Es tu responsabilidad.

Dogs must be on lead. Please clean up after your dog on the Natural Park. It is your responsibility.

LA BRIGADA NO PARA!

- Senyalització de rius de camallongues
- Seguiment de flora i fauna autòctona: Tortuga d'estany, Anguilla, Garses, Arpellot de Marjal...
- Prospecció i eliminació de flora i fauna exòtica com el Cranc Blau, Arundo donax o Pennisetum
- Eliminació de competència interespecífica entre Olmo/Taray i canyís al Parc Natural

ACTIVITATS REALITZADES AL PARC

Resum d'activitats guiades pels Educadors Ambientals en el segon quadrimestre de l'any.

CAMPAÑA TRACHEMYS 2023

A la fi de maig, va tindre lloc una activitat per a presentar els resultats de la campanya 2022. En aquesta campanya es realitza la retirada de la tortuga de Florida invasora (*Trachemys scripta*). Aprofitant aquesta ocasió, es van donar a conèixer les diferents associacions de voluntaris que col·laboren amb aquesta tasca, a més del propi personal del parc.

LES AUS I LA MARJAL

Celebrant que tant el Dia Europeu de Parcs Naturals com el Dia Mundial del Medi Ambient eren a prop. El 4 de juny vam realitzar una sèrie de tallers per a tota la família per a conèixer els ocells de la Marjal.

L'activitat es va organitzar en conjunt amb ADENSVVA i el Col·legi San José de la Muntanya.

**RUTA INTERPRETATIVA:
DE LA MUNTANYETA
VERDA A LA FONT
SALADA**

Des del Parc Natural de la Marjal de Pego Oliva hem organitzat aquesta ruta interpretativa des de la Muntanyeta Verda a la Font Salada per a celebrar l'arribada de l'estiu.

I vaja si van donar la benvinguda a l'estiu, tots els assistents van refrescar-se amb un bany a la Font Salada!

Lliri de mar

Pancratium maritimum

Vam aprendre sobre la vegetació que forma les dunes, la fauna que les pobla i la importància de la *Posidonia oceanica* a les nostres platges.

A més ens vam trobar amb una família de Corriolets Camanegres gaudint de la platja i el aigua.

**EL MISTERIO
DE LAS DUNAS**

Amb la calor d'agost decidim visitar les dunes que hi ha prop de la Marjal mentre passejàvem per la platja d'Oliva Nova.

📷 RAMÓN FERNÁNDEZ

Corriolet camanegre

Charadrius alexandrinus

PROGRAMA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

Durant l'any lectiu 2022/2023 han visitat el parc centres educatius de Dènia, Oliva, Pego, Callosa d'en Sarrià, Benidoleig, Ondara, Gata de Gorgos, El Verger, Xàbia, Benissa, Orba, Enguera i Altea.

¡Fins i tot alumnes Erasmus de França, Turquia, Grècia, Eslovènia i Noruega, entre altres països.!

... EL QUE VOLEM ACONSEGUIR ÉS...

CONÉIXER I ESTIMAR PER A CONSERVAR

VISITA D'ESTUDIANTS DE LA UNIVERSITAT DE WAGENINGEN

El mes de juny rebem la visita d'un grup d'alumnes de la Universitat de Wageningen dels Països Baixos. Durant la seua estada, aquest grup d'estudiants va estar reunint-se amb diferents actors implicats en el cultiu de l'arròs i la gestió del Parc Natural. L'objectiu dels seus estudi és valorar l'impacte ambiental i econòmic de passar a cultiu ecològic la producció local d'arròs, per a tractar de fer que aquesta siga sostenible i el més respectuosament possible amb el medi natural.

LLIBRES I NATURALESA

La inesperada verdad sobre los animales

Lucy Cooke

Editorial Anagrama

Com fem en els últims butlletins d'Ullals, us portem la ressenya d'un llibre relacionat amb la naturalesa.

Lucy Cooke és una reconeguda zoòloga, documentalista, presentadora televisiva i autora de diversos llibres.

Entre ells trobem “La inesperada verdad sobre los animales” on descriu, de manera brillant, algunes de les curiositats i anècdotes més sorprenents del món animal.

El primer capítol d'aquest llibre es titula “La anguila” i ací ens mostra les seues indagacions sobre aquest enigmàtic animal, com les creences del seu cycle reproductiu en temps d'Aristòtil, qui després de no trobar cap rastre, va arribar a la conclusió que provenien de les entranyes de la terra.

En investigacions posteriors es deia que sortien de les brànquies d'altres peixos, de perturbacions elèctriques, de reencarnacions de fills bastards o de l'interior d'escarabats.

“No hi ha en el món cap animal del qual l'origen i l'existència suscite tal nombre de falses creences i rondalles ridícules”

Leopold Jacoby, 1879.

En definitiva, un llibre recomanable per a associar la curiositat.

Bernat Olivares Olivares

Enginyer forestal

ÚLTIMAS NOTÍCIAS DEL ÁGUILA PESCADORA

Proyecto de Reintroducción del Águila Pescadora

Com ja vam comentar en l'anterior Ullals, a mitjan juliol es va celebrar al Parc Natural de la Marjal de Pego-Oliva un esdeveniment per a donar la benvinguda a 12 pollastres d'àguila pescadora arribats d'Escòcia.

Van assistir autoritats locals, representants del Servei de Vida Silvestre i Xarxa Natura 2000, de la Fundació Iberdrola España i la Fundació Migres. I no va faltar l'equip del parc natural.

A principis d'agost es van obrir els "hackings" on les àguiles estaven alimentant-se i adaptant-se a les vistes de la Marjal.

La brigada i els educadors vam assistir a l'obertura juntament amb tècnics del projecte, agents mediambientals i voluntaris, on ens van organitzar en diferents punts del parc natural per a cobrir més terreny.

L'assistència i seguiment el primer dia era molt necessària pel fet que eren una gran quantitat d'individus, a més de que després del seu primer vol podien acabar cansades posant-se en algun lloc que escapara a alguns focus de visió.

Per a més informació, prompte publicarem el següent nombre de "Cròniques de la Pescadora"

ANILLAMENT DE ARDEIDES

A mitjan juny, es va organitzar una jornada d'anellaments d'Ardeidas i altres xanqueres. L'anellament es va realitzar per personal de l'associació de ADENSAVA juntament amb educadors ambientals, la brigada del parc natural i agents mediambientals.

Dins en la Marjal habiten diverses d'aquestes ocells xanqueres com el Martinet ros (*Ardeola ralloides*), Garceta comú (*Egretta garzetta*), Garsa real (*Ardea cinerea*), Garsa imperial (*Ardea purpurea*), Picaport, (*Plegadis falcinellus*), entre altres.

PROSPECCIÓ DE SAMARUC

A principis d'agost tècnics de la piscifactoria del Palmar van vindre a fer el mostreig anual de ictiofauna juntament amb la brigada del parc i es van trobar 8 Samarucs (*Valencia hispanica*), 2 Agulletes de riu (*Syngnathus abaster*) y 5 Gambetes de riu (*Dugastella valentina*).

"VISITA REAL" A LA MARJAL: LA REINA I LA MONARCA

Al llarg d'aquests mesos d'estiu s'han estat albirant diversos membres de la reialesa. De la reialesa de les papallones:

PAPILIO MACHAON

D'una banda tenim a *Papilio machaon*, l'anomenada Macaón o Papallona Rei. És comú per aquesta zona i de les papallones més belles que tenim a Europa. Fins i tot la seua eruga té un cos molt acolorit. Ací veiem una en una planta de Fenoll, la seva planta nutrícia.

La que veiem en la fotografia s'estava donant un festí en un exemplar de *Lythrum salicaria*, una planta invasora. Com a curiositat les seues ales posteriors acaben en prolongacions que imiten la cua de les ornetes.

És una espècie molt cosmopolita que ha sabut adaptar-se als canvis introduïts per l'ésser humà. Lamentablement això també juga a vegades en contra seua, ja que la neteja de cunetes de coberta vegetal o l'ús d'herbicides pot afectar la seua població.

DANAUS PLEXIPPUS

D'altra banda està la Papallona Monarca. Una papallona més típica d'Amèrica, de fet és famosa per les seues migracions de més de 10.000 km per tot el continent.

A aquest costat de l'Atlàntic solen arribar arrossegades per fortes tempestats o introduïdes en plantes exòtiques que arriben amb els seus ous. S'han arribat a albirar pel nord d'Àfrica, Canàries i el sud d'Espanya, però molt poques per aquestes latituds.

Aquest estiu diverses persones inclosos els educadors ambientals hem tingut la sort de veure algunes per la Marjal.

En la Marjal sol deixar-se veure més la seua "cosina", la Papallona Tigre (*Danaus chrysippus*) que es diferencia per ser una mica més xicoteta, tindre les nervadures menys marcades i només una banda negra amb punts blancs vorejant les ales.

Danaus chrysippus

Danaus plexippus

COMING
SOON

PRÓXIMES ACTIVITATS

Si vols saber més sobre les activitats, consulta la nostra web o inscriu-te en la nostra llista de distribució, [ACÍ](#).

I RECORDA: TU POTS PARTICIPAR

No obliedes que pots aprofitar aquestes pàgines per a publicar fotos, articles, col·laboracions... En definitiva, que el butlletí pugua ser un lloc de trobada de tots els que estimem la Marjal. **Recorda que tenim nova secció de Llibres i Naturalesa en la qual pots participar recomanant-nos un llibre.**

Per a fer-nos arribar el que us agradaria que publicàrem en aquestes pàgines quadrimestrals podeu enviar-nos-ho per correu electrònic a l'adreça de parque_pegooliva@gva.es.

Redacció: Equip Tècnic del Parc Natural de la Marjal de Pego-Oliva

Generalitat Valenciana

Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori

Oficina tècnica del Parc Natural: C/ Sant Eloi nº 8.

03780, Pego. Alicante.

Telf.: 679 195 227 / 699 815 768

e-mail: parque_pegooliva@gva.es

web: <http://parquesnaturales.gva.es>

GENERALITAT
VALENCIANA

TOTS
A UNA
veu

parc natural
de la marjal
de pego-oliva

